

AVALUACIÓ INICIAL

1. Títol: Setembre
Autor: Miquel Forteza
Versos: 28
Estrofes: 7
Paraules que rimen: mar → llampegar; llit → nit: desassossec → llampec; cel → Miquel; obscur → mur; vent → desoladament; mar → finir.
2. *Resposta oberta.*
3. – **Vosaltres** podríeu tancar les finestres.
– **Un estrany** parla amb la meva germana.
– **Palma** està vora la mar.
– **La família** del meu amic ha tingut un petit problema.
4. lleona dona
guardiana rei
arqueòloga metgesses
escriptor veïna
aquests actriu
5. *Resposta oberta.*
6. a - ques - tes guai - ten
pres - sa llam - pe - gar
in - qui - e - ta ar - ri - ben
llu - nye - da - na tan - cau
7. *Resposta oberta.*

UNITAT 1

1. a) Honorable, clan nombrós, polits, extremadament educats, etc.
b) L'autora.
c) Les de caràcter.
d) Descripció. Perquè ens diu com són els personatges físicament o quin caràcter tenen.
e) Adjectius.
2. *Resposta oberta.*
3. Cap, capacitat, catorze, clan, començà, complien, comportament, contrari, conviure, cor.
4. Té quatre paràgrafs.
5. *Resposta oberta.*
- 6.

Agudes	Planes	Esdrúixoles
jardí, nombrós, començà, ningú, après	zoològic, acadèmic	família, vídua, història, elegància, gàbia

UNITAT 2

1. a) La policia local de Palma.
b) Per controlar els exhibicionistes del bicicròs que no respecten les normes.
c) A les places i els passeigs de Ciutat.
d) En demanar el DNI per comprovar si són reincidents i, així, multar-los.
2. *Resposta oberta.*
3. *Resposta oberta.*
4. sing. → singular
pl. → plural
adj. → adjectiu
v. → verb
mús. → música
fot. → fotografia
5. *Resposta oberta.*
6. micròfon: comú, individual, concret.
tripulació: comú, col·lectiu, concret.
equip: comú, col·lectiu, concret.
Artutx: propi, individual, concret.
Neptú: propi, individual, concret.
vaixell: comú, individual, concret.
7. càlid, destorb, llamp, disquet, llac, gorg poruc, alberg, rumb, vestit, dard, glop

UNITAT 3

1. a) Enorme amb dos batents, feta de grans taulells de fusta, ennegrida i reforçada amb grans claus.
b) La vista i el tacte.
c) Enorme, grans, elèctric...
2. *Resposta oberta.*
3. un ull de la cara
una mar de gent
de bona pasta
4. **Articles** **Demostratius**
– Aqueixa i aquesta perruca són fantàstiques –digué n'Agustina– no sé quina posar-me per anar a la rueta. I tu què duràs?
– Jo em posaré aquell jersei de colors, **un** capell gros i aquelles sabates amb plataforma **dels** anys seixanta –contestà **en** Daniel.

– Serà fantàstic i divertit –afegí **na** Dolors– encara no he decidit **les** coses que em posaré, però vull dur **una** disfressa perquè ningú em reconegui i així podré fer mil i una bromes. Ja, ja, ja!

5. *Resposta model:*

- **Algun** dia podem sortir d'excursió amb els **meus** amics.
- La **segona** setmana de cada mes ens reunim **tots** els socis.
- Els **cinc** participants més ràpids que desxifrin l'enigma rebran **el doble** de regals.
- **Aquella** platja té **molta** arena.

6. plaça quadrada somriure tendre
habitacle ample planxa elèctrica
tortuga marina pebre negre
pintora famosa himne alegre

UNITAT 4

1. a) Tres personatges.
b) Text diàleg.
c) Amb un guió.

2. *Resposta oberta.*

3. divertida → avorrida
pitjor → millor
descansar → treballar
tancar → obrir
callava → parlava
plorar → riure

4. a. Aquella al·lota **africana** té la mirada **serena**.
b. Els arbres de l'escola tenen un tronc **gruixa-díssim**.
c. Voldria tenir la pell tan **suau** com la teva.
d. Tenc els llavis molt **secs** a causa de l'aire i el fred.
e. Aquest telèfon és el més **modern** que hi ha en el mercat.
f. Aquest abric és menys **car** que aquell del mostrador.

GRAUS DE L'ADJECTIU				
Positiu	Comparatiu			Superlatiu
	Superioritat	Inferioritat	Igualtat	
a	e	f	c	b, d

5. **xocolatera**, **conxa**, **xiprer**, **planxista**, **xeringa**, **escorxador**, **orxata**, **perxa**.

6. **petxina**, **carxofa**, **fletxa**, **brotxa**
màxima, **xarxa**, **xoriç**, **salsitxa**
xandall, **despatxar**, **marxa**, **planxa**

UNITAT 5

1. a) Nasreddín, veí.
b) Text diàleg.
c) Que en Nasreddín es queda tots els diners.
d) *Resposta oberta.*

2. *Resposta oberta.*

3. planta, lluna, llibre, carta, ratolí

4. *Resposta oberta.*

5. L'he menjada.
Les agafaré de damunt la taula.
Les duu de sol.
Els canviaré per uns de nous.

6. *Resposta oberta.*

UNITAT 6

1. a) El desert, les aigües, les sirenes.
b) El primer paràgraf: la introducció. El segon: el nus. El tercer: el desenllaç.

2. *Resposta oberta.*

3.

Lexemes	Noms	Adjectius	Verbs
menj-	menjador	mengívol	menjar
llum-	llum	lluminosa	enllumenar
flor-	floristeria	florit	florir
terr-	terra	terrestre	enterrar

4. *Resposta model.*

- La locutora **ho** ha acabat d'explicar.
- El joier **m'**ha arreglat l'anell.
- Compra'n mitja dotzena.
- Penja'l a la paret.
- La meva filla **em** va donar una bona sorpresa.

5. – Aquest jersei em va estret i voldria canviar-lo.
 – No puc anar a la festa. Pots anar-hi tu?
 – Vaig comprar-li tots els bitllets de la rifa que li quedaven.
 – Vols acabar-los de seguida!
 – Donau-vos les mans per oblidar la brega.

6. vo-lei-bol bi-bli-o-te-ca grà-ci-es
 al-ta-veus ai-gua-moll quo-ci-ent
 en-sa-ï-ma-da boi-ra-da si-lu-e-ta
 in-cre-ï-ble as-tro-nau-ta pai-sat-ge

UNITAT 7

1. a) L'illa Pescolàndia.
 b) Oz i Bredford Bannings.
 c) És un aventurer.
 d) El present d'indicatiu.
 e) Una narració.
 f) Oz.
 g) Presentar el protagonista, el lloc on viu i el seu amic, Bredford Bannings.

2. Resposta oberta.

3. semicercle, poliesportiu, postoperatori, precuinat, teleobjectiu

4. Resposta oberta.

5. – Canvia la bicicleta de lloc! **Imperatiu**
 – Els meus amics han perdut les claus de casa. **Indicatiu**
 – Que tenguis un bon viatge. **Subjuntiu**

6. es-qui-a-do-ra a-le-teig
 pi-ra-nya gui-tar-ra
 ba-lan-ceig es-quit-xa-va
 a-com-pa-nyant llo-ri-gue-ra
 xa-far-deig quei-xa-la-da

UNITAT 8

1. ferrer → persona que treballa el ferro.
 cola → substància adhesiva emprada per enganxar.
 sembradora → màquina que serveix per sembrar gra o llavors.
 xat → diàleg en directe mitjançant l'ordinador.

paper → substància feta en forma de làmines molt primes.

panada → pasta cuita al forn amb carn, peix o verdura dins.

perforadora → màquina emprada per foradar les roques.

2.

		Infinitiu	Gerundi	Participi
1a conjugació	quedarem	quedar	quedant	quedat
	treballava	treballar	treballant	treballat
2a conjugació	puc	poder	podent	pogut
	perdi	perdre	perdent	perdut
3a conjugació	serviria	servir	servint	servit
	partiu	partir	partint	partit

3. Resposta oberta.

4.

PRESENT D'INDICATIU		
Ballar	Voler	Collir
Jo ball	Jo vull	Jo cull
Tu balles	Tu vols	Tu culls
Ell/ella balla	Ell/ella vol	Ell/ella cull
Nosaltres ballam	Nosaltres volem	Nosaltres collim
Vosaltres ballau	Vosaltres voleu	Vosaltres colliu
Ells/elles ballen	Ells/elles volen	Ells/elles cullen

PRETÈRIT PERFET SIMPLE		
Regar	Conèixer	Aclarir
Jo reguí	Jo coneguí	Jo aclarí
Tu regares	Tu conegueres	Tu aclarires
Ell/ella regà	Ell/ella conegué	Ell/ella aclarí
Nosaltres regàrem	Nosaltres coneguérem	Nosaltres aclarírem
Vosaltres regàreu	Vosaltres coneguéreu	Vosaltres aclaríreu
Ells/elles regaren	Ells/elles conegueren	Ells/elles aclariren

5. Un dígraf és un grup de dues lletres que representa un so. Per exemple: *rr* de *carro*, *tg* de *formatge*, *ll* de *pel·lícula*, etc.

6. Fer-re-ri-es Bi-nis-sa-lem
 An-dratx Mar-cel-lí
 Mont-ser-rat Ei-vis-sa
 Po-llen-ça Fe-la-nitx
 Llo-renç An-dor-ra

UNITAT 9

1.

Poema	Nombre de sil·labes de cada vers	Dues paraules que rimin	Nombre d'estrofes
Del pla	7	Planura i altura	1
El far abandonat	8	Desert i obert	1

2. *Resposta oberta.*

3. *Resposta oberta.*

4. *Resposta model.*

ADVERBIS	
Tipus	Exemples
De manera	millor, fàcilment
De lloc	allà, aquí
De temps	ara, aviat
De quantitat	almenys, bastant
D'afirmació	sí, cert
De negació	no, tampoc
De dubte	potser, tal volta

Els *adverbis* són paraules **invariables** que modifiquen altres elements gramaticals, com **verbs**, **adjectius** i altres **adverbis**.

5. – A poc a poc acabaré **fàcilment** la tasca de matemàtiques.

– S'han assegut **aquí** i li ha parlat tot el temps a cau d'orella.

– **Possiblement no** podré sortir a l'hora desitjada.

– **Ahir** van sortir a trenc d'alba i a hores d'ara encara no han tornat.

6.

Agudes	Planes	Esdrúixoles
molí demà faisà patró cosí intrús	elèctric horòscop estèril màxim pròxim òxid carnívor	líquides gàbia cardíaca màscara indústria pacífica clavícula

UNITAT 10

1. Apuntador → La persona...

Escena → Part en què es divideix un acte.

Acte → Part d'una obra teatral.

Acotació → Nota...

2. camarada → castellana

albergínia → àrab

bidet → francesa

batuta → italiana

búnker → alemanya

waterpolo → anglesa

3. *Resposta oberta.*

4. Fa molts anys hi havia un noi molt pobre, que vivia en una caseta al mig d'un bosc. Aquest

noi s'anomenava Yosaku. En Yosaku es guanyava la vida recollint llenya a la muntanya per després vendre-la a la ciutat.

Un dia que nevava i feia molt fred, Yosaku va anar a vendre la llenya. Dels diners de la venda es comprà menjar. Pel camí de tornada sentí uns sorolls estranys. S'hi acostà i va veure un ocell en una trampa.

—Pobre ocell —va dir Yosaku—. Ara t'ajudaré.

El deslligà de la trampa. L'ocell va marxar volant, content, fent vols d'alegria pel cel i donant-li les gràcies a Yosaku.

Yosaku, que tenia molta gana i molt fred, se'n va anar cap a casa seva. Mentre encenia la llar de foc, van trucar a la porta.

—Qui deu ser? —es preguntà Yosaku.

Quina sorpresa! Quan obrí la porta es trobà una noia preciosa, que tenia molt de fred. Yosaku, que era bo, li va dir:

—Passa i escalfa't.

Yosaku va preguntar a la noia on anava, i ella li va dir que anava a visitar un familiar que vivia a prop d'aquell camí.

5. *Resposta oberta.*

UNITAT 11

1. Narració → Introducció...

Recepta → Ingredients...

Carta → Data...

Poema → Estrofa...

2. Text instructiu. *Resposta oberta.*

3. Cinta adhesiva.

Sala rodona.

Cadira metàl·lica.

Bany nou.

Problema fàcil.

Dona simpàtica.

4. *Resposta oberta.*

5. En Pasqual compra una gorra, un guants i una bufanda **per** anar **a** la neu.

Demana **per** n'Emília **si** vas **a** la gestoria.

O baixes **o** pujaré **a** cercar-te.

Vols l'entrepà **amb** sobrassada o amb cuixot i formatge?

Solucions

No surt mai, **ni** de dia **ni** de nit.

Crec **que** arriba **de** França **amb** l'avió **de** mitjanit **però** ens ho ha **de** confirmar.

Preposicions	Conjuncions
per	i
a	si
amb	o ... o
de	ni ... ni
	que, però

6. *Resposta oberta.*

7. quinzena, passamà, irlandesa, plastilina, trapezi

llonganissa, emmetzinar, cançó, resum, edifici magatzem, centena, parabrisa, descalç, grisa

8. Quinzena, irlandesa, trapezi, emmetzinar, resum, magatzem, parabrisa, grisa.

UNITAT 12

- a) N'Aina, el pare i n'Arnau.
- b) S'assabentà, podia, havia sentit, volien, etc.
- c) L'autor. No.
- d) Realista.

2. *Resposta oberta.*

3.

Persones	Animals	Plantes
contenta	invertebrat	llenyosa
trista	peluda	aromàtica
just	migratori	medicinal
ecologista	plantígrad	fruiter
tímid	rapinyaire	verda

4. – **Les persones es comuniquen a través del llenguatge oral, escrit i gestual.**

– **Balears és un territori amb una densitat de població molt alta.**

– **La moixa del meu cosí tindrà moixets ben aviat.**

– **Vàrem anar de viatge d'estudis. (Subjecte elidit)**

5. *Resposta oberta.*

6. presonera, muntanyenca, foradat, cullerada fusteria, sorpresa, remullat, solitari cotxeria, entusiasme, tossina, ensucrada

UNITAT 13

1. *Resposta oberta.*

2. Cabells de plata: blanc; capell: sostre; llebre: ràpid; pell de seda: suau.

3. Color vermell → **negreta**

Color blau → subratllat

– El meu germà m'ha regalat **la seva bicicleta**.

– Va comprar llibres per a la seva **neboda**.

– Tots mirarem **el programa nou**.

– Totes les amigues preparam **una festa sorpresa** per na Florentina.

– La meva mare ha escrit **un llibre**.

4. *Resposta oberta.*

5. N'Humbert i na Lina han tornat d'Alaior.

N'Àngela i en Pau vénen de nedar.

N'Isidor i n'Hortènsia són d'Eivissa.

Na Pilar de Palma i n'Elionor d'Alcúdia són amigues.

En Rafel i n'Antònia compren peix d'Andratx.

6. l'ungla	la ullada
la imatge	la humitat
l'última	l'índia
l'illa	la identitat
la unitat	la unió

UNITAT 14

1. *Resposta oberta.*

2. omplir → Ocupar la capacitat...

empaperar → Recobrir de paper...

comprar → Adquirir a canvi...

aprofitar → Emprar útilment...

caminar → Traslladar-se a peu...

3. Els complements circumstancials (cc) acompanyen **els verbs** per indicar diverses circumstàncies relacionades amb l'**acció** expressada.

Poden ser de **temps**, de lloc, de **manera**, de **quantitat**, de **causa**, d'instrument, etc.

4. – Na Maria i en Felip compraren al mercat de Sineu.

– La nina s'expressava educadament.

– Aquest bolígraf costa deu euros i mig.

– Hi ha flors per tot el jardí.

– La pilota va rebotar dins el jardí.

– Els navegants han arribat a mitjanit.

De lloc	De manera	De quantitat	De temps
al mercat de Sineu per tot el jardí dins el jardí	educadament	deu euros i mig	a mitjanit

5. *Resposta model*: vint-i-nou, sud-oest, tic-tac, vint-i-cinc, gira-sols, bup-bup, quaranta-cinc, trenta-quatre, comprar-la.

UNITAT 15

1. *Resposta oberta*.

2. Tant s'estima pa com peix.
El món no va ser fet en un dia.
Qui la fa, la paga.
Qui aigua atura, blat mesura.
Cada campana fa el seu so.
El juliol, l'amo del sol.

3. *Resposta oberta*.

4. Interjeccions: ai!, oh!, uep!, auxili!
Oracions: *Resposta oberta*.

5. Quina nina, més feïnera! Exclamativa
No he vist el cotxe del pare dins el garatge.

Enunciativa

Ràpid, apaga el llum! **Imperativa**

Pot ser arribi amb el darrer tren. **Dubitativa**

No recordes quina és la consigna? **Interrogativa**

M'agradaria viatjar a Itàlia. **Desiderativa**

6. aconseguir	hangar
binissalemer	investigador
holandesa	vehicle
habitant	ahir
helicòpter	joier
horari	prohibició
carter	herbívor
homenot	humor

AVALUACIÓ FINAL

1. *Resposta oberta*.

2. Peixos: tonyina, bacallà, anxova.

Eines: destrat, martell, serra.

Mobles: llit, armari, butaca.

Edificis: església, hospital, escola.

Ossos: fèmur, tibia, clavícula.

3. pre- → anterior

-íssim → molt

post- → després

-et → petit

tele- → lluny

-atge → conjunt

Resposta oberta.

4. Na Marcel·la i el seu pare arriben a casa de
NS NP CC
S P
la tia Elionor.
CC
P

Vols vendre aquest quadre? (subjecte elidit= tu)
NP CD
P

Nosaltres realitzarem la funció.
NS NP CD
S P

El fill de la pastisseria ha descobert l'enigma.
NS NP CD
S P

5. *Resposta oberta*.

6. imaginació	científic	llàgrima
aquí	nàufreg	allà
màgic	piràmide	bípede
bambú	racó	ridícul
cafès	autobús	quadrilàter
súbdit	àmfora	malsà

7. filera, parabrisa, pallasso, taronja
hamburguesa, despatx, covard, formatge
tortuga, panxarrut, excursió, eixugar
pingüí, espartenya, esquador, pel·lícula
màscara, andalus, horòscop, campió
triomfar, territori, esponjosa, ensucrada